

Uitgave
Tekst
Ontwerp en vormgeving
Fotografie
Druk

Uitgeverij BigBusinessPublishers, i.s.m. Stichting Ovaal
Maurice van Lieshout
Sanne Dresmé
Maarten Bakker, begeleid door Atelier 071
GTV Drukwerk Project Management

© 2013 Stichting Ovaal

Een pdf en een e-book van dit boek is gratis te downloaden via
www.bbpublishers.nl/autismecafé en via www.stichtingovaal.nl

Deze uitgave kwam tot stand dankzij een financiële bijdrage van
Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland, www.projuventute.nl en Zorgverzekeraar
Zorg en Zekerheid te Leiden, www.zorgenzekerheid.nl

De auteur en Stichting Ovaal danken alle geïnterviewde ouders, vrijwilligers en
professionals voor hun enthousiaste medewerking.

De autismecafés zijn gerealiseerd met steun van fondsen en overheden,
wij bedanken hen op pagina 64.

ISBN 9789491757020

STICHTING
Ovaal
MET AANDACHT VOOR AUTISME

BIGBUSINESS PUBLISHERS

Het Autismecafé: de Kracht van ouders

Maurice van Lieshout

Inhoud

Voorwoord	09
Het Autismecafé in trefwoorden	10
Opvoeden van een autistisch kind	13
‘Ouders zijn de echte deskundigen’	17
Het initiatief: ontstaan uit eigen behoefte	22
Ongedwongen sfeer tijdens democafé	24
Succesvolle formule	28
‘Door alle ervaringen een rijker mens’	32
Een avond over autisme en puberteit	36
Enthousiaste bezoekers	39
Een Autismecafé opzetten	40
‘Een autistisch kind is een risicofactor voor je relatie’	42
Gespreksleider in dienst van de ouders	47
Profiel van een gespreksleider	48
Een avond over contact maken	52
‘Hulpverleners weten te weinig van autisme’	54
Ondersteuning door Stichting Ovaal	56
Een nieuw café: welbestede uren	58
Starten met een nieuw Autismecafé in vijf stappen	60
Servicecentrum Autismecafé	63

Autismecafé Dordrecht

Voorwoord

Het opvoeden en begeleiden van kinderen met autisme is geen sinecure. Ouders stuiten vaak op onbegrip van hun omgeving, omdat het moeilijk uit te leggen is hoeveel kracht en energie het kost om deze kinderen te geven wat ze nodig hebben. De professionele hulpverlening weet vaak geen raad met de bonte verzameling gedragingen die kinderen met een stoornis in het autismespectrum kunnen vertonen. Er zijn voor deze groep geen pasklare methoden en interventies. Ondersteuning van de ouders is cruciaal om kinderen met autisme te begeleiden naar volwassenheid, zodat ze leren omgaan met hun beperkingen en de kans krijgen hun talenten tot bloei te laten komen. Ouders die ervaringen, kennis en advies met lotgenoten kunnen delen weten zich gesterkt en kunnen met nieuwe energie de uitdagingen aan.

Het Autismecafé is een schitterend voorbeeld van het aanboren van de eigen kracht van ouders. De aanpak is inmiddels beproefd en minutieus uitgewerkt door stichting Ovaal. De benadering past uitstekend in het gedachtegoed van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning: het Autismecafé bevordert de zelfredzaamheid van ouders en hun sociale netwerk en voorkomt een beroep op zwaardere hulpverlening.

Met het Autismecafé is inmiddels tien jaar ervaring opgedaan. Ouders zijn enthousiast over de cafés, en ook hulpverleningsinstanties en gemeenten hebben positieve ervaringen met dit laagdrempelige lotgenotencontact. Mede daarom heeft Hare Majesteit Koningin Máxima het eerste exemplaar van dit boek met enthousiasme in ontvangst genomen. Ik sluit me daar van harte bij aan waarbij ik er niet aan twijfel dat vele van mijn collega's er net zo over denken. Een Autismecafé is voor gemeenten een zeer goed instrument om hun maatschappelijke taak voor deze ouders en kinderen gestalte te geven. Ik wens alle ouders, hun kinderen en andere betrokkenen veel succes met de start van vele nieuwe Autismecafés in ons land.

Bernt Schneiders

Voorzitter Nederlands Genootschap van Burgemeesters

2003

1e autismecafé

BEGIN

Het eerste café is gestart in 2003 in Leiden.

INHOUD

Lotgenotencontact, kennisoverdracht en uitwisseling van ervaringen.

DOELGROEP

De belangrijkste doelgroep zijn ouders van kinderen met autisme. Zij vervullen een sleutelrol om hun kind met autisme te leren omgaan met zijn beperkingen en mogelijkheden.

BEZOEKERS-AANTALLEN

In 2013 draaien er 12 Autismecafés. In tien jaar tijd hebben ruim 13.000 bezoekers de cafés bezocht.

DOEL

Ondersteuning van ouders met een kind met autisme dicht bij huis.

FORMULE

Door ouders voor ouders, ervaren gespreksleider, deskundige gastsprekers.

HET AUTISMECAFÉ

Een laagdrempelige ontmoetingsplek voor ouders van kinderen tussen 0 en 23 jaar met een stoornis in het autistisch spectrum. Ook andere belangstellenden zijn tijdens deze avonden welkom.

Het Autismecafé in trefwoorden

AUTISME

Autisme is een aangeboren ontwikkelingsstoornis die gekenmerkt wordt door beperkingen in de sociale communicatie en interactie. Er zijn verschillende soorten autisme, die meestal samen worden aangeduid als Autisme Spectrum Stoornis (ASS). De term spectrum geeft hierbij aan dat de manier waarop het autisme zich uit zeer divers is. Met het stellen van een diagnose is het van belang dat zowel de beperkingen als sterke kanten die iemand met autisme heeft in beeld worden gebracht, aangevuld met concrete adviezen voor hulp op maat.

LOCATIE

Informele, gezellige, café-achtige ruimte.

FINANCIËN

Een Autismecafé draait dankzij subsidie of steun van lokale partners.

2013

12 autismecafés zijn opgericht

FREQUENTIE

Vijf avonden per locatie per jaar.

60

bezoekers gemiddeld per avond

VRIJWILLIGERS

Het Autismecafé staat of valt met vrijwilligers. Er zijn ongeveer zes tot vijftien vrijwilligers per café.

INNOVATIEF LANDELIJK INITIATIEF

In 2008 is het initiatief door het Oranjefonds, samen met 19 andere initiatieven, geselecteerd voor het Groeiprogramma. Het Autismecafé kon drie achtereenvolgende jaren rekenen op een intensief trainings- en coachprogramma.

DIGITAAL SERVICECENTRUM

Stichting Ovaal stelt via de website inhoudelijke en praktische kennis beschikbaar aan vrijwilligers voor het starten en ontwikkelen van een Autismecafé.

WEBSITES

www.autismecafe.nl
www.stichtingovaal.nl

NEVENEFFECTEN

Via de bezoekers bereikt het Autismecafé ook huisgenoten, familie en professionals, in totaal vijf keer het aantal bezoekers.

THEMA'S

Van zeer breed ('Wat is autisme?', 'Leven met autisme') tot specifiek ('Angst voor de dokter', 'Op vakantie gaan').

ERVARINGEN

Positief tot zeer positief, zowel volgens bezoekers, vrijwilligers als gasten.

13.000

bezoekers in 10 jaar

SAMENWERKING

Er wordt landelijk, regionaal en lokaal samengewerkt onder meer met (lokale afdelingen van) de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA), MEE en mantelzorgorganisaties voor ondersteuning van mensen met een beperking.

TOEKOMST

In iedere regio per 50.000 inwoners een Autismecafé, zodat alle ouders dicht bij huis een Autismecafé kunnen bezoeken.